TDK- Művészeti és Művészettudományi Szekció-Művészeti alkotások
Piarista Gimnázium szekció
Chen Min Rong / Szolga Kata
Konzulens: Karácsony Tamás

ÚT A FOLYOSÓIG – TÉR A TANTERMEN KÍVÜL
10+1 LÉPÉS

Egy városban szinte a legtöbb középület valamilyen oktatási intézmény, aminek építészetileg nincsen meghatározott formái. Viszont belül a mai napig a régi struktúrájában él, és folyik tovább a tanítás.

Tradicionálisan alakultak a helyiségek: egy hosszú közlekedő folyosó és a belőle nyíló, szeparált osztálytermek. E merev rendszer mellett az oktatási módszerek folyamatosan fejlődnek a diákok differenciált igényeihez alakítva, amik változatos tereket kívánnak, de a régi épületkialakítás lekorlátozza ezt a haladást.

A budapesti Piarista Gimnázium esetében sincs ez másképp, de a 2011-es felújítás lehetőséget adott ennek a rendszernek a feloldására, és új térviszonyok alakultak ki. Viszont az így létrejött széles folyosókat idővel már nem tudták hogyan kihasználni, se a tanárok, se a diákok nem fedezték fel milyen értékes terek jöttek létre, amit az oktatás fejlődésével párhuzamba állíthatnak és használhatják ki azokat.

Felvetésünk alapja az, hogy más iskolákban is felmerülhet ehhez hasonló helyzet. Ezért egy kézikönyvet hoztunk létre, amiben olyan téralakító eszközöket gyűjtöttünk össze, amik segíthetnek egy jól működő iskolai folyosó létrehozásában.

A pontokat a Piarista Gimnázium közlekedőin keresztül mutatjuk be, és keressük a problémákra a megoldásokat és a benne rejlő lehetőségekre javaslatokat. Fontos volt, hogy az ott tanuló diákok, azaz a használók szemével is lássuk a helyzetet, hogy a velük egykorúaknak milyen téri élményre van szükségük az iskola falain belül. Így bebizonyosodhat, a közösségi tervezés elkerülhetetlen lesz a jövőben egy tervezés során.

1. FÉNY: Az építészetben gyakran alkalmazzák a fényt, mint környezetformáló eszközt. Számos formában találkozhatunk vele a térben: foltként, vagy épp csíkként bevilágítva ad értelmezést a sötét belső designnak, de előfordulhat, hogy a visszavert fények változtatják meg a minket körülvevő teret. Évezredekig a természetes fény adott egy helyiségnek karaktert és színvilágot. Napjainkban is ez az elsődleges cél. Sok jelentése mellett, a fény biztonságérzetet

ad, és vágyunk rá, keressük, mikor hiánya van a környezetünkben. Olykor azonban nincs rá mód, hogy az épület elegendően világos legyen. Ilyenkor is törekszünk olyan hatást kelteni mesterséges fénnyel, amely pozitívan hat a közérzetre.

A Piarista Gimnázium egyes szintjeihez nem tudnak eljutni a felülvilágítón keresztül a fénysugarak. A fényviszonyok az épület szintjein felfelé haladva javulnak. A sötétebb folyosók rideg érzetet adnak a diákoknak és az ehhez tartozó hideg fényű lámpacsík az álmennyezet egy oldalára koncentrálódik. Ezek együttese eredményezheti, hogy a diákok csupán hagyományos folyosóként használják. Egy széles és egyben sötét folyosón a fény használata, mint építészeti eszköz nagy segítségre lehet, hogy az a tér izgalmas, barátságos, hívogató legyen. A meleg és a hideg szín együttes használatával kevésbé fárad el a szemünk, és természetes fényviszonyt érzékeltet. Cél, hogy merjék használni a teret, és közel érezzék magukhoz azt. A fény – sötétség arányának megfelelő használata a tervezésben elengedhetetlenné válik, hisz egyaránt szükség van az adott helyiségen belül egy tágasabb, fényes pontra és egy árnyékosabbra.

2. AKUSZTIKA: A téri élményt elsősorban szemünkkel érzékeljük, azonban nem elhanyagolandóak azok a tényezők, amiket szemmel nem láthatunk. A hangnak, és annak terjedésének a térben lélektani hatása van az emberekre. Megjelenhet zajként, hanghatásként vagy csendként. Az akusztikai tér, mint minket körülvevő láthatatlan tér egyre fontosabb szerepet vállal ingerekkel teli mindennapjainkban.

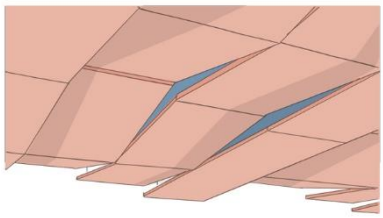

A tágas folyosók azt eredményezik, hogy az órák közti szünetekben a több osztálynyi gyerekhang zajként hat a fülnek, zavarja a megértést a kis csoportos beszélgetések során. Az egybefüggő nagy terek, mint a folyosó, a galéria, az aula rész még inkább fokozza a hang terjedését. Ezeknél a feltételeknél nem jön létre megfelelő akusztikai környezet, amire egy iskolai folyosónak szüksége lenne.

A hangok terjedése megfelelő eszközökkel irányíthatóvá, kizárhatóvá válik. Az anyaghasználat, a burkolatválasztások, a tömegek a térben fontos részét képezik ennek. Ezek a tömegek kis hangszigetelt szigetként jöhetnének létre, ahol a diákok felkészülhetnek a következő órákra, avagy kisebb csoportos beszélgetéseket folytathatnak.

3. SÉTA: A folyosó legalapvetőbb funkciója, hogy egyik helyről a másikra ezen keresztül el tudunk jutni, főleg iskolai tantermek esetében. Azaz leggyakrabban a tantermek közötti barangolás tere, egy alárendelt tér melyben nem látunk több funkciót.

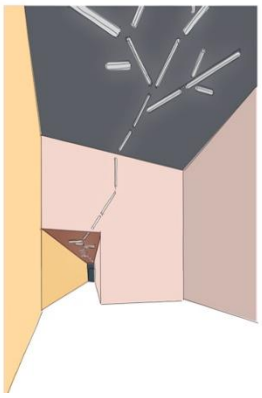

A gimnáziumban jelenleg, ha át kell menni egy másik terembe, leginkább a fal mellett teszik ezt, és gyorsan, hogy mielőbb odaérjenek. Ennek egyik lehetséges oka az, hogy a folyosók egybefüggő, átlátható terek, és a diákok nem szeretnék, hogy a tanárok figyelme alatt legyenek szünetben is.

Most a gimnázium folyosói egy széles, üres, fehér alagútnak mondható, és túlságosan idegen ahhoz, hogy tanulási utcaként működjön és az alárendelt kiszolgáló funkcióján túl más egyéb funkcióknak adjon helyet.

A folyosó viselkedhet egy hosszú tágas tanulási helyként is, ahol egyes helyzetekben az átjutást szükségszerű lehet lelassítani, a túl sok ingert, amit eközben kapnak csökkenteni. Más helyzetben ugyanakkor meggyorsítani a közlekedés folyamatát, például a menza felé. A diákok közlekedését befolyásolni, irányítani tudjuk, és ehhez szükséges eszköz lehet fizikai korlát, vagy vizuális, mint például színek, fénytechnika.

4. HATÁR: Az iskola struktúrája két könnyen meghatározható, különálló elemből áll, ez a folyosó és az abból nyíló tantermek. Csak egy ajtó van, mint kapocs a két rész között. Ezt a merev határt lenne célszerű feloldani, hogy ne legyenek külön-külön definiálhatóak, hanem egymásba olvadhassanak.

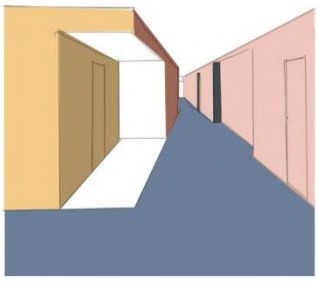

Értelmezhetjük úgy, hogy a folyosó bekúszik a tantermekbe, vagy épp a tanterem kezdődik előbb. Egy olyan átmeneti teret képezne, ahol nem tudjuk eldönteni, hogy órára megyünk, vagy épp kijövünk a szünetre. Így nem lesz olyan éles határ a két tér között, nem csöppenünk hirtelen egyik világból át egy másik karakterű világba.

Az osztálytermek előtt egy előszoba alakulhat ki, ami a folyosón van, de már az adott tanteremhez tartozik, itt tudnak várni az órára, felkészülni, akár kinyitva az ajtót be lehet vonni az óra menetébe, ha plusz hely szükséges.

Erre egy eszköz lehet a vizuális kapcsolat is, ami nem zavarná a két tér eltérő funckióját,

például, ha tanóra közben a folyosón is zajlik egy esemény. Mégis egyfajta beláthatást engedne, látnánk hogy történések vannak, akár kint, akár bent. Ez mindkét teret megnyitná, nagyobbnak tűnne, és egy nagy térré válna, csak pár térelhatároló részt tartalmazna, így már összeolvadna a két különálló egység.

5. PLUSZ: Egy folyosó a közlekedés mellett más funkcióval is bírhat, ami megállítja a diákokat, és ami miatt akár szívesen ki is mennek a teremből. Ez több részre oszthatja az egy térből álló folyosót, izgalmasabb téri élmény jöhet létre.

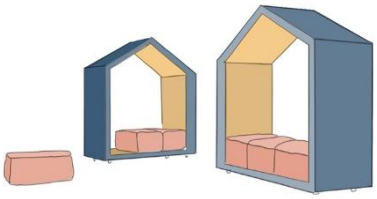

A gimnázium folyosói egyirányúak, csak átmennek rajta, nincs mit tenni bennük, emellett az iskola nem rendelkezik olyan funkciókkal, amit szerethetnek és gyakran használnának az ott dolgozók, és a diákok is. Ilyen plusz funkció lehet a büfé, könyvtár, olvasó sarok, társasjáték sarok, vetítő sarok.

Plusz alatt, olyan tartalomra gondolunk, amely segítségével a most üresnek ható, sietős diákokkal teli folyosót egy sokkal izgalmasabb térré alakíthatunk. Az eddig összegyűjtött funkciókon túl olyan blokkok létrehozása a cél, amely eszköz lehet a diákok lelassításában és odavonzásában. Így a folyosó egy új karaktert kaphat, és kitöltheti a terjengő űrjét.

6. LÁTVÁNY: Egy átlagos napon is sok inger ér minket, vannak olyan helyzetek, amikor nem tudjuk, hogy hova tekintsünk, amikor már nem tudunk több információt befogadni. A minket körülvevő tér látványa taníthat, megnyugtathat, élményt adhat, megváltoztathatja az emberi érzelmet és befolyásolhatja a hangulatot. A szemünkkel belátható terület korlátozott, így egy ember egyszerre csupán a saját perifériájában érzékelhető környezetét tudja értelmezni. Ez azonban nem azt jelenti, hogy az abból kívül eső események nem fontosak. Létezhet-e olyan tér, amely minden szemszögből tanít és élményt nyújt?

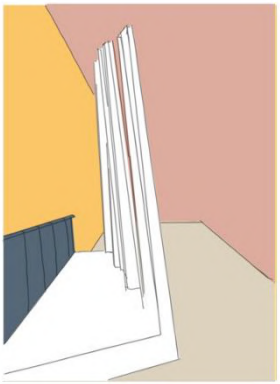

A gimnázium folyosójának terjengős terébe tekintetünk elveszik, így csak arra koncentrálunk, hogy eljussunk az egyik pontból a másikba. Nem nézünk körül és tekintetünket nem fogja meg a környezet. Egy iskolában az ideális vizuális környezetnek meg kéne ragadnia minden olyan lehetőséget, amelyből diákjaik tanulhatnak.

Bizonyos tervezési eszközökkel befolyásolható az emberek látási viszonya. Csökkenteni vagy növelni lehet azt a látási szöget, amit az emberekkel érzékeltetni szeretnénk. A diákok tekintetét vezetni figyelemfelkeltő jelekkel lehet. Ez a jel megjelenhet formában, színben, hangban, fényben és interaktív játékban akár. A látvány ösztönző hatással lehet a diákok fejlődésében.

7. TANUTCA: A diákok az iskolában töltött idő nagy részében a tantermekben tartózkodnak, a hagyományos oktatási módszerhez alkalmas egyirányú termekben. Elképzelhető, hogy a tantermek előtti folyosó értelmezhető egyfajta tanfolyosóként is, ha valamilyen tanulási tartalma is van. Információkat kaphatunk és adhatunk át, ennek csak a teret kell biztosítani.

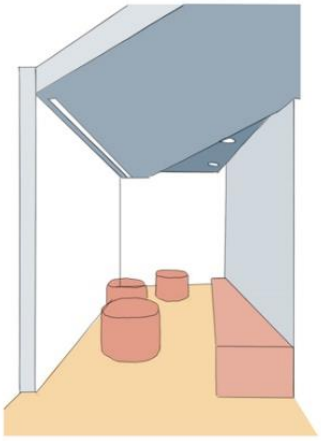

Mostani állapotban erre nem lehet használni a gimnázium folyosóit, nem alkalmas tanulásra, nem ad plusz hasznos tudást a tantermeken kívül. Megoldást találhatunk, ha a tanulási teret kibővítjük, és olyan helyzeteket, lehetőségeket biztosítunk a diákoknak, melynek során nem csak önmaguktól, de társukkal együtt tanulhatnak.
Ez egy olyan térképzési feladat, aminek az eszközrendszere tág, ehhez a ponthoz flexibilitás szükséges, hogy egy-egy időszakonként máshogy lehessen berendezni a teret. A megfelelő eszközökkel ideális helyszín alakítható ki tanóra közötti, tanórák alatti és délutáni tanulásra is. Helyet adhat szakkörök, kis előadások és személyes korrepetálások számára. Ez más pontokkal összeköthető, és együtt értelmezhető, például a könyvtár blokk is hozzásegít, hogy egy tanulási táj létrejöjjön.

8. SAJÁT TÉR: Egy saját tér szervezése nem igazán szempont egy tervezés során, hiszen sokszor az a cél, hogy egy nagy közösségnek tervezzünk. Ebben az esetben egy egységesebb, minél több embert vonzó térre van szükség. A saját tér ennél sokkal személyre szabottabb, specifikusabb. Mindenki maga tudja megteremteni azt a környezetet, amiben jól érzi magát. Vannak olyan szituációk, mikor igény van az egybefüggő térben egy zegzugosabb közegre, hogy az ingereket kizárva saját magukra tudjanak koncentrálni. Vitatható az, hogy egy oktatási intézményben van-e szükség egyéni terekre. A gyerekek az iskolákban a tárgyi tudás megszerzése mellett kialakítanak egy egyéni tanulási módszert, így célszerű lenne egy saját tér beépíthetősége a tanórákba, vagy azok közötti időbe, amely segítené a diákok önálló fejlődését.

A gimnázium folyosóján jelenleg nem látható olyan téri elválasztás, amely biztosítaná a szünetekben vagy az órák utáni egyéni tanulás lehetőségét, azonban a folyosó adottságai megfelelőek olyan eszköz használatára, amely előremutató a saját tér kialakításában.

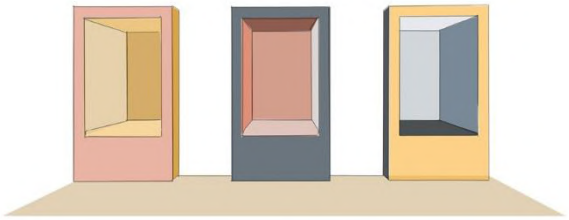

9. UDVAR: Egy oktatási intézménynek nélkülözhetetlen eleme az iskolaudvar. Az óraközi szünetek színtere, ahol kicsit kiszakadhatnak az iskolai kötöttségekből, a folyosók mellett itt találkozhatnak a tanulók egymással más-más osztályból. Emellett egy olyan fontos közösségi tér, ami alkalmas szabadtéri programok, sport, és más rendezvények megtartására.

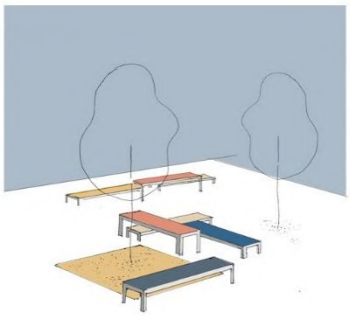

A gimnázium felújítása során elvették az alsó két szinttől a kert kapcsolatot, és a kültér csupán a legfelső folyosóról közelíthető meg. Az iskola udvara jelenleg kényes helyzetben van a harmadik szinten. Mindegyik oldalról rá lehet látni az udvarra, emellett a fenti szintekről is belátás van a középen lévő udvarra, ami ráadásul már nem az iskolához tartozik, hanem kiadható irodahelyiségek és a piarista rend lakásai vannak. A tetőtéri udvart a diákok jelenleg nem használják ki. Ennek elsődleges oka az lehet, hogy az udvar teljes területe belátható, és így hiány van olyan részekből, ahol nem érzik magukat feszélyeztetve ezáltal a gyerekek. Fontos, hogy a tanárok akár bent, akár kint rálássanak a diákokra, de ezt nem ilyen egyértelműen kialakítva.

A mostani állapotban leginkább egy tetőként kezelik az udvarrészt, ami a tornatermet fedi le, nem pedig egy valós udvarként. Ehhez hozzájárulhat, hogy két darab fán kívül nincs zöld, és a függőleges határok is magastetők.

10. KÖZÖSSÉG: Az oktatási intézmények fontos színtér a gyerekek szocializálásában. A családi szocializálódás után az első közeg, ahol egy gyermek szocializálódni tud a bölcsőde, óvoda, majd az iskolai épületek, ahol a legtöbb ideig van erre lehetőség. Itt tudják elsajátítani a normákat, megtanulnak alkalmazkodni társaikhoz, az értékeik is itt alakulnak ki, amik az életük során végig kíséri őket. A szocializálódás során beilleszkednek egy kis közösségbe, egy társaság tagjaivá válnak, ahová azután tartozni tudnak.

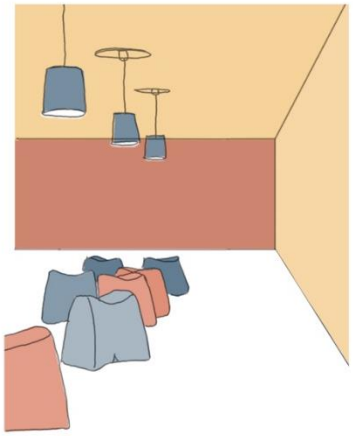

Ahhoz, hogy ez pozitív legyen és működjön, a diák-diák kapcsolat mellett egyaránt fontos a diák-tanár kapcsolat is, hisz az iskolai szocializálodásnak a tanár a közvetítője. Mindkét viszonynál fontos a sikeres kommunikáció és az együttműködés létrejötte, de ennek a tanórákon kívül is folytatódnia kéne, és ehhez szükséges megteremteni a teret. A cél az lenne, hogy ne meneküljenek ki az iskolából egy másik társaságba, hanem maradjanak bent és ott sajátítsák el megfelelően a szocializálódáshoz szükséges eszközöket, kapcsolatokat.

+1. HASZNÁLAT: A tervezés legvégső és egyben legfontosabb pontja, amikor a használók birtokba veszik az elkészült, új teret. Hiába van egy elméletben jól megtervezett helyiség, ha akinek készült nem tudja, hogy hogyan viselkedjen a térben, hogyan használja ki annak a lehetőségeit.

Legyen szó akár egy felújított már létező vagy teljesen új épületről az embereknek szokniuk kell a változást, és bár ahhoz, hogy a legideálisabb környezet jöjjön létre, a használók szemszögéből szükséges vizsgálni a helyzetet, de néha így sem nem garantálható a használók teljes megértése. Egy épületnek, de leginkább a belső terének tiszta képnek kell lenni, hogy a felhasználók azt a megfelelő módon, a megfelelő célra használják. A végcél az, hogy a kialakuló terek a használók számára értékesek legyenek, és annak használata tudatos úton folyjon, így pozitívan hat az emberekre is, és a helyes használat pedig, önmagára a térre is.

Egy iskolai folyosó esetén kiemelten fontos a használatba vétel folyamata, és az egyensúly megtartása a diákok céltudatos, de egyben a kíváncsi és kutató felhasználásuknál.

Először ezekkel a pontok segítsével egy általános folyosót rendeztünk be. Mindegyik ponthoz rendeltünk egy eszközt, és együtt a 10 pont eszköze kialakította a közlekedőtsarkot, amiben együtt érvényesülnek.

TERV

A gimnázium folyosóira úgy terveztünk javaslatokat, hogy a mködését szétszedtük három időzónára. Hisz a közlekedők máshogy vannak használva a 10 perces, 15 perces és a délutáni szünetekben. A legrövidebb időben leginkább csak átmenésre használják, így a közlekedést szükséges elősegíteni belsőépítészeti eszközökkel. A naygszünetben már többen megállnak, beszélgetnek egymással. A délutáni időszak pedig kifejezetten arra van, hogy a hosszabb idejüket valamilyen módon eltöltsék.

Így bomlott a tervünkben két részre a széles, nagy folyosó. Egy keskenyebb egyszerű folyosóra, ami kifejezetten arra van, hogy átmenjenek rajta, és egy szélesebb, otthonosabb közegre.

10 perces:

15 perces:

Délutáni:

Forrás:

https://www.archilovers.com/projects/151500/bsl-refurbished-corridors-historical-elementary-school.html

https://nagym.dk/english/

https://mandiner.blog.hu/2011/06/05/hangjatek_azaz_gondolatok_az_akusztikai_terrol

http://tranzitblog.hu/generaciok_2_iskolaepiteszet_avagy_a_tanulas_es_az_inspiracio_terei/

https://www.archdaily.com/27714/erika-mann-elementary-school-die-baupiloten

https://www.archdaily.com/26552/carl-bolle-elementary-school-die-baupiloten

10+1 LÉPÉS

ÚT A FOLYOSÓIG - TÉR A TANTERMEN KÍVÜL

CHEN MING RONG / SZOLGA KATA KONZULENS: KARÁCSONY TAMÁS
TDK 2019 BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR ÚT A FOLYOSÓIG-TÉR A TANTERMEN KÍVÜL 1.

Egy városban szinte a legtöbb középület valamilyen oktatási intézmény, aminek építészetileg nincsen meghatározott formái. Viszont belül a mai napig a régi struktúrájában él, és folyik tovább a tanítás. Tradicionálisan alakultak a helyiségek: egy hosszú közlekedő folyosó és a belőle nyíló, szeparált osztálytermek. E merev rendszer mellett az oktatási módszerek folyamatosan fejlődnek a diákok differenciált igényeihez alakítva, amik változatos tereket kívánnak, de a régi épületkialakítás lekorlátozza ezt a haladást.

A budapesti Piarista Gimnázium esetében sincs ez másképp, de a 2011-es felújítás lehetőséget adott ennek a rendszernek a feloldására, és új térviszonyok alakultak ki. Viszont az így létrejött széles folyosókat idővel már nem tudták hogyan kihasználni, se a tanárok, se a diákok nem fedezték fel milyen értékes terek jöttek létre, amit az oktatás fejlődésével párhuzamba állíthatnak és használhatják ki azokat.

Felvetésünk alapja az, hogy más iskolákban is felmerülhet ehhez hasonló helyzet. Ezért egy kézikönyvet hoztunk létre, amiben olyan téralakító eszközöket gyűjtöttünk össze, amik segíthetnek egy jól működő iskolai folyosó létrehozásában.

A pontokat a Piarista Gimnázium közlekedőin keresztül mutatjuk be, és keressük a problémákra a megoldásokat és a benne rejlő lehetőségekre javaslatokat. Fontos volt, hogy az ott tanuló diákok, azaz a használók szemével is lássuk a helyzetet, hogy a velük egykorúaknak milyen téri élményre van szükségük az iskola falain belül. Így bebizonyosodhat, a közösségi tervezés elkerülhetetlen lesz a jövőben egy tervezés során.

1 FÉNY

Az építészetben gyakran alkalmazzák a fényt, mint környezetformáló eszközt. Számos formában találkozhatunk vele a térben: foltként, vagy épp csíkként bevilágítva ad értelmezést a sötét belső designnak, de előfordulhat, hogy a visszavert fények változtatják meg a minket körülvevő teret. Évezredekig a természetes fény adott egy helyiségnek karaktert és színvilágot. Napjainkban is ez az elsődleges cél. Sok jelentése mellett, a fény biztonságérzetet ad, és vágyunk rá, keressük, mikor hiánya van a környezetünkben. Olykor azonban nincs rá mód, hogy az épület elegendően világos legyen. Ilyenkor is törekszünk olyan hatást kelteni mesterséges fénnyel, amely pozitívan hat a közérzetre.

A Piarista Gimnázium egyes szintjeihez nem tudnak eljutni a felülvilágítón keresztül a fénysugarak. A fényviszonyok az épület szintjein felfelé haladva javulnak. A sötétebb folyosók rideg érzetet adnak a diákoknak és az ehhez tartozó hideg fényű lámpacsík az álmennyezet egy oldalára koncentrálódik. Ezek együttese eredményezheti, hogy a diákok csupán hagyományos folyosóként használják.

Egy széles és egyben sötét folyosón a fény használata, mint építészeti eszköz nagy segítségre lehet, hogy az a tér **izgalmas, barátságos, hívogató** legyen. A meleg és a hideg szín együttes használatával kevésbé fárad el a szemünk, és természetes fényviszonyt érzékeltet. Cél, hogy merjék használni a teret, és közel érezzék magukhoz azt. A fény – sötétség arányának megfelelő használata a tervezésben elengedhetetlenné válik, hisz egyaránt szükség van az adott helyiségen belül egy tágasabb, fényes pontra és egy árnyékosabbra.

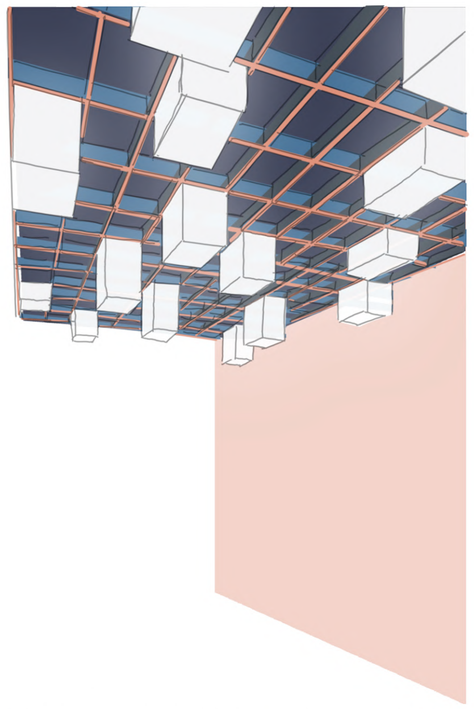

2 AKUSZTIKA

A téri élményt elsősorban szemünkkel érzékeljük, azonban nem elhanyagolandóak azok a tényezők, amiket szemmel nem láthatunk. A hangnak, és annak terjedésének a térben **lélektani hatás**a van az emberekre. Megjelenhet zajként, hanghatásként vagy csendként. Az akusztikai tér, mint minket körülvevő láthatatlan tér egyre fontosabb szerepet vállal ingerekkel teli mindennapjainkban.

A tágas folyosók azt eredményezik, hogy az órák közti szünetekben a több osztálynyi gyerekhang zajként hat a fülnek, zavarja a megértést a kis csoportos beszélgetések során. Az egybefüggő nagy terek, mint a folyosó, a galéria, az aula rész még inkább fokozza a hang terjedését. Ezeknél a feltételeknél nem jön létre megfelelő akusztikai környezet, amire egy iskolai folyosónak szüksége lenne.

A hangok terjedése megfelelő eszközökkel irányíthatóvá, kizárhatóvá válik. Az anyaghasználat, a burkolatválasztások, a tömegek a térben fontos részét képezik ennek. Ezek a tömegek kis hangszigetelt szigetként jöhetnének létre, ahol a diákok felkészülhetnek a következő órákra, avagy kisebb csoportos beszélgetéseket folytathatnak.

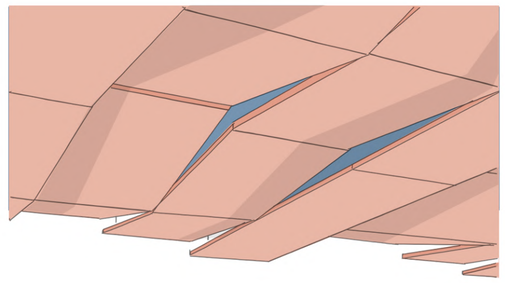

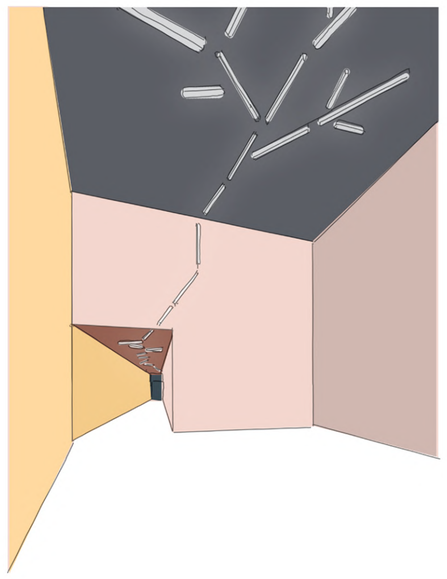

3 SÉTA

A folyosó legalapvetőbb funkciója, hogy egyik helyről a másikra ezen keresztül el tudunk jutni, főleg iskolai tantermek esetében. Azaz leggyakrabban a tantermek közötti barangolás tere, egy alárendelt tér melyben nem látunk több funkciót.

A gimnáziumban jelenleg, ha át kell menni egy másik terembe, leginkább a fal mellett teszik ezt, és gyorsan, hogy mielőbb odaérjenek. Ennek egyik lehetséges oka az, hogy a folyosók egybefüggő, átlátható terek, és a diákok nem szeretnék, hogy a tanárok figyelme alatt legyenek szünetben is.

Most a gimnázium folyosói egy széles, üres, fehér alagútnak mondható, és túlságosan idegen ahhoz, hogy **tanulási utca**ként működjön és az alárendelt kiszolgáló funkcióján túl más egyéb funkcióknak adjon helyet.

A folyosó viselkedhet egy hosszú tágas tanulási helyként is, ahol egyes helyzetekben az átjutást szükségszerű lehet lelassítani, a túl sok ingert, amit eközben kapnak csökkenteni. Más helyzetben ugyanakkor meggyorsítani a közlekedés folyamatát, például a menza felé. A diákok közlekedését befolyásolni, irányítani tudjuk, és ehhez szükséges eszköz lehet fizikai korlát, vagy vizuális, mint például színek, fénytechnika.

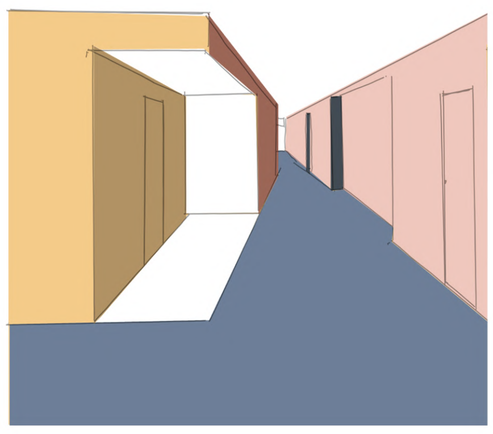

4 HATÁR

Az iskola struktúrája két könnyen meghatározható, különálló elemből áll, ez a folyosó és az abból nyíló tantermek. Csak egy ajtó van, mint kapocs a két rész között. Ezt a merev határt lenne célszerű feloldani, hogy ne legyenek külön-külön definiálhatóak, hanem egymásba olvadhassanak.

Értelmezhetjük úgy, hogy a folyosó bekúszik a tantermekbe, vagy épp a tanterem kezdődik előbb. Egy olyan **átmeneti ter**et képezne, ahol nem tudjuk eldönteni, hogy órára megyünk, vagy épp kijövünk a szünetre. Így nem lesz olyan éles határ a két tér között, nem csöppenünk hirtelen egyik világból át egy másik karakterű világba.

Az osztálytermek előtt egy előszoba alakulhat ki, ami a folyosón van, de már az adott tanteremhez tartozik, itt tudnak várni az órára, felkészülni, akár kinyitva az ajtót be lehet vonni az óra menetébe, ha plusz hely szükséges.

Erre egy eszköz lehet a vizuális kapcsolat is, ami nem zavarná a két tér eltérő funckióját, például, ha tanóra közben a folyosón is zajlik egy esemény. Mégis egyfajta belátható engedne, látnánk hogy történések vannak, akár kint, akár bent. Ez mindkét teret megnyitná, nagyobbnak tűnne, és egy nagy térré válna, csak pár térelhatároló részt tartalmazna, így már összeolvadna a két különálló egység.

5 PLUSZ

Egy folyosó a közlekedés mellett más funkcióval is bírhat, ami megállítja a diákokat, és ami miatt akár szívesen ki is mennek a teremből. Ez több részre oszthatja az egy térből álló folyosót, izgalmasabb téri élmény jöhet létre.

A gimnázium folyosói egyirányúak, csak átmennek rajta, nincs mit tenni bennük, emellett az iskola nem rendelkezik olyan funkciókkal, amit szerethetnek és gyakran használnának az ott dolgozók, és a diákok is. Ilyen plusz funkció lehet a büfé, könyvtár, olvasó sarok, társasjáték sarok, vetítő sarok.

Plusz alatt, olyan tartalomra gondolunk, amely segítségével a most üresnek ható, sietős diákokkal teli folyosót egy sokkal izgalmasabb térré alakíthatunk. Az eddig összegyűjtött funkciókon túl olyan blokkok létrehozása a cél, amely eszköz lehet a diákok lelassításában és odavonzásában. Így a folyosó egy **új karakter**t kaphat, és kitöltheti a terjengő űrjét.

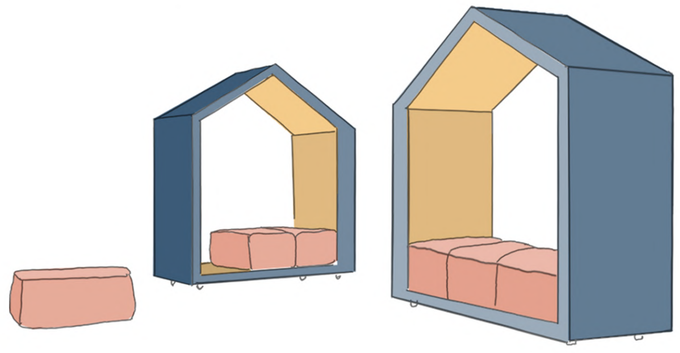

6 VÁRAKOZÁS

Egy átlagos napon is sok inger ér minket, vannak olyan helyzetek, amikor nem tudjuk, hogy hova tekintsünk, amikor már nem tudunk több információt befogadni. A minket körülvevő tér látványa taníthat, megnyugtathat, élményt adhat, megváltoztathatja az emberi érzelmet és befolyásolhatja a hangulatot. A szemünkkel belátható terület korlátozott, így egy ember egyszerre csupán a saját perifériájában érzékelhető környezetét tudja értelmezni. Ez azonban nem azt jelenti, hogy az abból kívül eső események nem fontosak. Létezhet-e olyan tér, amely minden szemszögből tanít és élményt nyújt?

A gimnázium folyosójának terjengős terébe tekintetünk elveszik, így csak arra koncentrálunk, hogy eljussunk az egyik pontból a másikba. Nem nézünk körül és tekintetünket nem fogja meg a környezet. Egy iskolában az ideális vizuális környezetnek meg kéne ragadnia minden olyan lehetőséget, amelyből diákjaik tanulhatnak.

Bizonyos tervezési eszközökkel befolyásolható az emberek látási viszonya. Csökkenteni vagy növelni lehet azt a látási szöget, amit az emberekkel érzékeltetni szeretnénk. A diákok tekintetét vezetni figyelemfelkeltő jelekkel lehet. Ez a jel megjelenhet formában, színben, hangban, fényben és interaktív játékban akár. A látvány **ösztönző hatás**sal lehet a diákok fejlődésében.

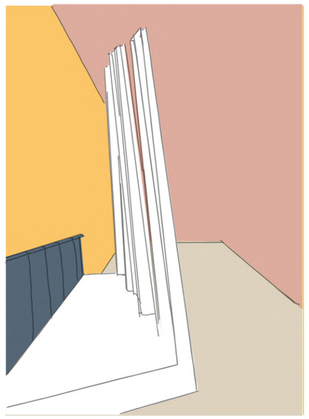

CHEN MING RONG / SZOLGA KATA KONZULENS: KARÁCSONY TAMÁS
TDK 2019 BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR ÚT A FOLYOSÓIG-TÉR A TANTERMEN KÍVÜL 2.

7 ÁTRENDEZHETŐSÉG

A diákok az iskolában töltött idő nagy részében a tantermekben tartózkodnak, a hagyományos oktatási módszerhez alkalmas egyirányú termekben. Elképzelhető, hogy a tantermek előtti folyosó értelmezhető egyfajta tanfolyosóként is, ha valamilyen tanulási tartalma is van. Információkat kaphatunk és adhatunk át, ennek csak a teret kell biztosítani.

Mostani állapotban erre nem lehet használni a gimnázium folyosóit, nem alkalmas tanulásra, nem ad plusz hasznos tudást a tantermeken kívül. Megoldást találhatunk, ha a tanulási teret kibővítjük, és olyan helyzeteket, lehetőségeket biztosítunk a diákoknak, melynek során nem csak önmaguktól, de társukkal együtt tanulhatnak.

Ez egy olyan térképzési feladat, aminek az eszközrendszere tág, ehhez a ponthoz flexibilitás szükséges, hogy egy-egy időszakonként máshogy lehessen berendezni a teret. A megfelelő eszközökkel ideális helyszín alakítható ki tanóra közötti, tanórák alatti és délutáni tanulásra is. Helyet adhat szakkörök, kis előadások és személyes korrepetálások számára. Ez más pontokkal összeköthető, és együtt értelmezhető, például a könyvtár blokk is hozzásegít, hogy egy **tanulási táj** létrejöjjön.

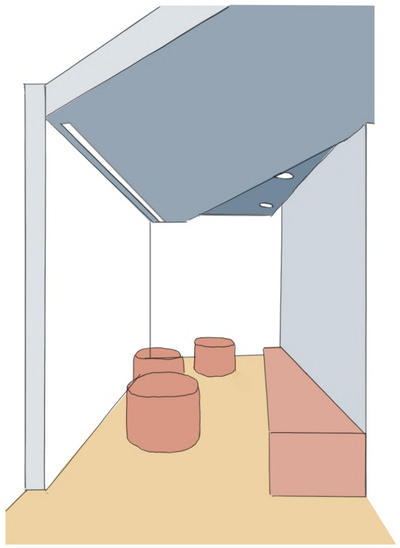

9 UDVAR

Egy oktatási intézménynek nélkülözhetetlen eleme az iskolaudvar. Az óraközi szünetek színtere, ahol kicsit kiszakadhatnak az iskolai kötöttségekből, a folyosók mellett itt találkozhatnak a tanulók egymással más-más osztályból. Emellett egy olyan fontos közösségi tér, ami alkalmas szabadtéri programok, sport, és más rendezvények megtartására.

A gimnázium felújítása során elvették az alsó két szinttől a kert kapcsolatot, és a kültér csupán a legfelső folyosóról közelíthető meg. Az iskola udvara jelenleg kényes helyzetben van a harmadik szinten. Mindegyik oldalról rá lehet látni az udvarra, emellett a fenti szintekről is belátás van a középen lévő udvarra, ami ráadásul már nem az iskolához tartozik, hanem kiadható irodahelyiségek és a piarista rend lakásai vannak. A tetőtéri udvart a diákok jelenleg nem használják ki. Ennek elsődleges oka az lehet, hogy az udvar teljes területe belátható, és így hiány van olyan részekből, ahol nem érzik magukat feszélyeztetve ezáltal a gyerekek. Fontos, hogy a tanárok akár bent, akár kint rálássanak a diákokra, de ezt nem ilyen egyértelműen kialakítva.

A mostani állapotban leginkább egy tetőként kezelik az udvarrészt, ami a tornatermet fedi le, nem pedig egy **valós udvar**ként. Ehhez hozzájárulhat, hogy két darab fán kívül nincs zöld, és a függőleges határok is magastetők.

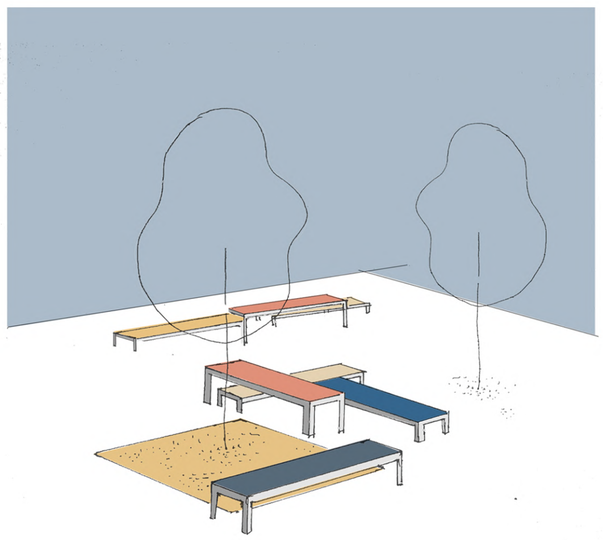

+1 HASZNÁLAT

A tervezés legvégső és egyben legfontosabb pontja, amikor a használók birtokba veszik az elkészült, új teret. Hiába van egy elméletben jól megtervezett helyiség, ha akinek készült nem tudja, hogy hogyan viselkedjen a térben, hogyan használja ki annak a lehetőségeit.

Legyen szó akár egy felújított már létező vagy teljesen új épületről az embereknek szokniuk kell a változást, és bár ahhoz, hogy a legideálisabb környezet jöjjön létre, a használók szemszögéből szükséges vizsgálni a helyzetet, de néha így sem nem garantálható a használók teljes megértése. Egy épületnek, de leginkább a belső terének tiszta képnek kell lenni, hogy a felhasználók azt a megfelelő módon, a megfelelő célra használják. A végcél az, hogy a kialakuló terek a használók számára értékesek legyenek, és annak használata tudatos úton folyjon, így pozitívan hat az embrekre is, és a helyes használat pedig önmagára a térre is.

Egy iskolai folyosó esetén kiemelten fontos a használatba vétel folyamata, és az egyensúly megtartása a diákok céltudatos, de egyben a kíváncsi és kutató felhasználásuknál.

Pontok alkalmazása egy általános iskolai folyosón:

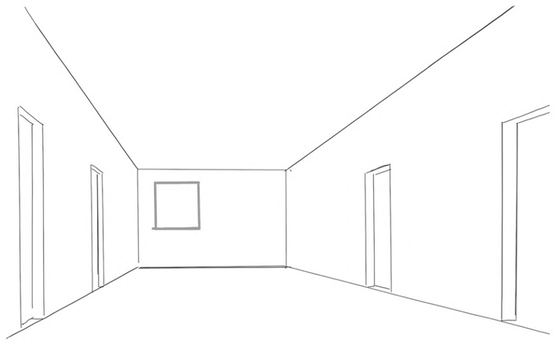

8 SAJÁT TÉR

Egy saját tér szervezése nem igazán szempont egy tervezés során, hiszen sokszor az a cél, hogy egy nagy közösségnek tervezzünk. Ebben az esetben egy egységesebb, minél több embert vonzó térre van szükség. A saját tér ennél sokkal személyre szabottabb, specifikusabb. Mindenki maga tudja megteremteni azt a környezetet, amiben jól érzi magát.

Vannak olyan szituációk, mikor igény van az egybefüggő térben egy zegzugosabb közegre, hogy az ingereket kizárva saját magukra tudjanak koncentrálni. Vitatható az, hogy egy oktatási intézményben van-e szükség egyéni terekre. A gyerekek az iskolákban a tárgyi tudás megszerzése mellett kialakítanak egy egyéni tanulási módszert, így célszerű lenne egy saját tér beépíthetősége a tanórákba, vagy azok közötti időbe, amely segítené a **diákok önálló fejlődésé**t.

A gimnázium folyosóján jelenleg nem látható olyan téri elválasztás, amely biztosítaná a szünetekben vagy az órák utáni egyéni tanulás lehetőségét, azonban a folyosó adottságai megfelelőek olyan eszköz használatára, amely előremutató a saját tér kialakításában.

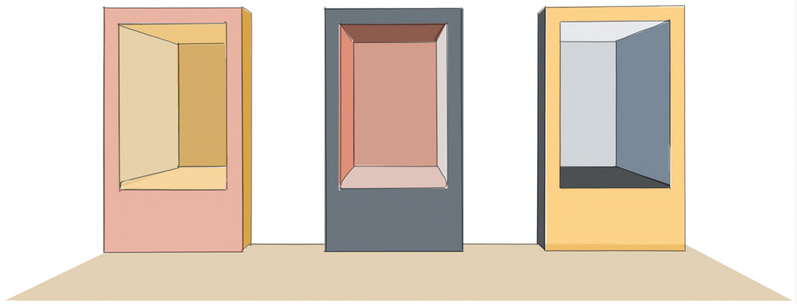

10 KÖZÖSSÉG

Az oktatási intézmények fontos színtér a gyerekek szocializálásában. A családi szocializálódás után az első közeg, ahol egy gyermek szocializálódni tud a bölcsőde, óvoda, majd az iskolai épületek, ahol a legtöbb ideig van erre lehetőség. Itt tudják elsajátítani a normákat, megtanulnak alkalmazkodni társaikhoz, az értékeik is itt alakulnak ki, amik az életük során végig kíséri őket. A szocializálódás során beilleszkednek egy kis közösségbe, egy társaság tagjaivá válnak, ahová azután tartozni tudnak.

Ahhoz, hogy ez pozitív legyen és működjön, a diák-diák kapcsolat mellett egyaránt fontos a diák-tanár kapcsolat is, hisz az iskolai szocializálódásnak a tanár a közvetítője. Mindkét viszonynál fontos a sikeres kommunikáció és az **együttműködés** létrejötte, de ennek a tanórákon kívül is folytatódnia kéne, és ehhez szükséges megteremteni a teret. A cél az lenne, hogy ne meneküljenek ki az iskolából egy másik társaságba, hanem maradjanak bent és ott sajátítsák el megfelelően a szocializálódáshoz szükséges eszközöket, kapcsolatokat.

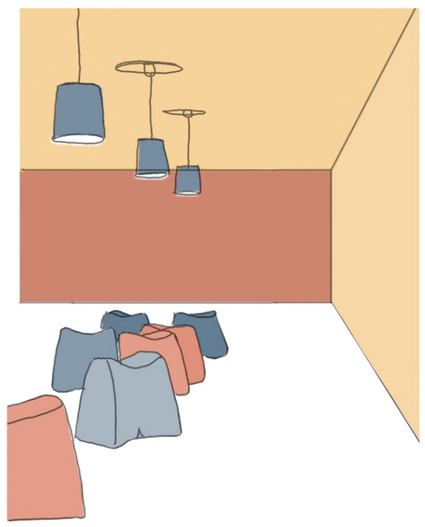

1 fény
2 akusztika

3 séta
4 határ

5 határ
6 látvány

7 tanutca
8 saját tér

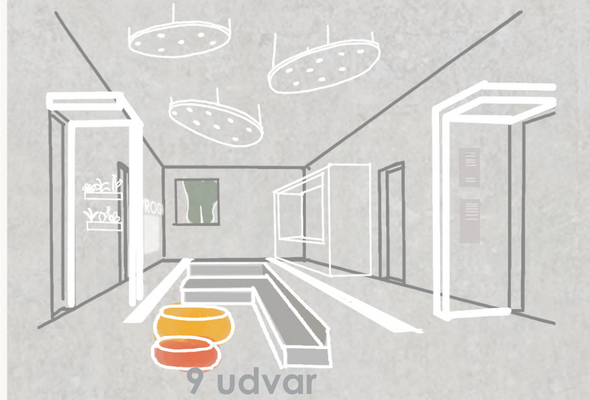

9 udvar
10 közösség

10 perc

Az átlagos óraközi szünetek 10 percesek. Ez az idő nem sok mindenre elég, leginkább csak átjutásra egy másik terembe. Kevés ahhoz, hogy kimenjenek a diákok a tanteremből, hogy feltöltődjenek a tanórák között. Mivel tartalmasan nem lehet kitölteni ezt az időt, így a közlekedés irányítását tettük középpontba, ha a rövid szünetekre gondolunk.

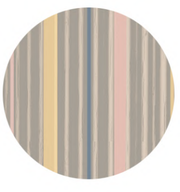

ÁTTÖRT FAL
A lécezés egy térelhatároló falat képezne, így a folyosó még egy térként lenne kezelhető, de máshogy működne. Az egyik fele megmaradna egyszerű, egyszerepű, visszafogott közlekedő térként. Az elhatárolt rész pedig egy komfortosabb, családiasabb, hosszabb időeltöltésre alkalmas elemmé válna.

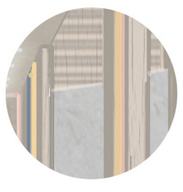

MENNYEZET
Az álmennyezet a belső folyosón megmaradna, a külső részen pedig a folytatott falécezés képezné azt, ami ferdén nyitna kifelé.

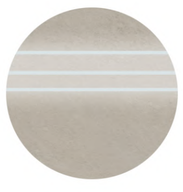

FÉNY
Mintha a lécezés folytatódna úgy jelennek meg a belső részen a fénycsíkok, amik a tantermek, a mellékfolyosók felé sűrűsödnek, utat mutatva, befolyásolva diákokat.

CHEN MING RONG / SZOLGA KATA KONZULENS: KARÁCSONY TAMÁS
TDK 2019 BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR ÚT A FOLYOSÓIG-TÉR A TANTERMEN KÍVÜL 3.

15 perc

A nagyszünetnek számító 15 percet, nem jelentősen, de tartalmasabban el lehet tölteni. Jobban kinyílnak a tantermen kívüli terek. Többre használják, mint csak áthaladni rajta.

ZÖLD
A folyosókat, udvart sokkal baratságosabbá, családiasabbá tenné több, szépen elrendezett növény. Javítaná légkört, a gyerekek közérzetét, egy olyan tér kialakításában segítene, amiben jó tanulni.

LÉCFALAK
Egy terelő eszközként szolgálna, ajtókkal szemben, egymás mellett elhelyezett lécek, amikbe belefutnának a lépcsőházból, liftből kiérve, így tovább is haladnának, de közben több lehetőség van kitérni.

DIGITALIZÁCIÓ
Manapság már akár szükséges is lehetne tanítani a technológiai eszközök használatát, hisz amennyire ellenségnek tekintik, olyannyira előnyre vállhat, hogy egy szünetben valamilyen információt meg tudnának találni egy folyosón kihelyzett, közös számítógépen.

CHEN MING RONG / SZOLGA KATA KONZULENS: KARÁCSONY TAMÁS
TDK 2019 BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR ÚT A FOLYOSÓIG-TÉR A TANTERMEN KÍVÜL 4.

Délután

A belső udvar felé létrejött folyosó rész alkalmas lenne hosszabb idő eltöltésére. Helyszínt adhat szakköröknek, megbeszélésneknek, tanulásnak, akár a tanórák része is lehetne.

PÓDIUM
A folyosó végén két kis dobogó van, egy minimális szintkülönbséget képezve, ami izgalmasabbá, változatosabbá teszi a teret.
Ezeket eszközként is lehet használni, akár egy szakkör, előadás esetén.

PUFFOK
A babzsákok, puffok egyrészt sok ülőhelyet biztosítanak, így egyszerre egy nagyobb csoport is együtt ülhet. Másrészt ezek flexibilisek, és a diákok saját maguk tudják berendezni azt a teret, ülőhelyzeteket, amikre épp szükségük van.

POLC
A folyosókon elhelyezett polcokban olyan tárgyak, eszközök lehetnének, amik segítik a diákokat a tanulásban. Mindenki használhatja bármikor, amikor szüksége van.

CHEN MING RONG / SZOLGA KATA KONZULENS: KARÁCSONY TAMÁS
TDK 2019 BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR . ÚT A FOLYOSÓIG- TÉR A TANTERMEN KÍVÜL 5.